

THEO KRINS OVER ZIJN WERK BIJ DE IZB:
'Geen baan, maar een roeping.'

DS. KLAAS VAN MEIJEREN:
**'Zingen over de trouw van God is niet
vanzelfsprekend.'**

ONDERNEMER WIM NUGTEREN:
'Eerlijk zijn, je beloften nakomen.'

Tijding

— Editie 2 - 2026 —

Trouw zijn

 izb

Genoten van
deze Tijding?
Geef hem door!

Achter de schermen

Twee jaar geleden overleed Ank. Ik ontmoette haar in Gouda, waar ze jarenlang dienstbaar was in de gemeente. Veel van haar werk gebeurde achter de schermen. Ze coördineerde het bezoekerwerk onder ouderen en zieken, regelde de bloemengroet, stuurde kaarten aan ieder die het nodig had en voorzag op zondag de voorgangers van koffie. Ze was niet iemand die graag het podium pakte, ze floreerde op de achtergrond. Wat ze deed, deed ze met grote nauwgezetheid, uit liefde voor Christus en de gemeente.

Ank kwam in mijn gedachten toen ik nadacht over het onderwerp 'trouw zijn'. Misschien ken je ook zulke mensen – of probeer je zelf zo iemand te zijn. Trouw in dat waartoe God je roept. Als IZB zien we telkens weer hoe belangrijk trouw is voor missionair werk. Trouw in het onderhouden van contacten. Trouw in het gebed voor mensen. Trouw in het zoeken naar gelegenheid om het evangelie te delen.

Ik vind het bemoedigend om daarbij te beseffen dat trouw in de eerste plaats een eigenschap van God is. Zijn trouw draagt ons leven, want Hij blijft trouw – ook als wij ontrouw zijn. Zijn trouw is iedere morgen nieuw.

Ik hoop dat dit nummer van Tijding je nieuwe impulsen geeft om trouw te zijn en te blijven – daar waar God je roept!

Marco Batenburg, directeur-bestuurder IZB

PS We zijn verhuisd! Samen met de GZB hebben we eind mei in Zeist ons Huis van Zending in gebruik genomen. Ons adres is Utrechtseweg 139. Op 12 september houden we een open dag – alvast heel hartelijk welkom!

GELOOF IN ALKMAAR

'Hier kunnen mensen alles vragen wat ze willen'

In een buitenwijk van Alkmaar-Noord staat 'Elim', het gebouw van 'Geloof in Alkmaar', een gastvrije plek waar Jan en Laura Ras mensen zonder kerkelijke achtergrond helpen het geloof te verkennen.

Als je Elim binnenloopt valt meteen de gebedswand op, met kaartjes waar je gebedspunten op kunt schrijven. Het gesprek met Jan en Laura Ras vindt plaats in een ruime keuken en in een huiselijke sfeer: hun dochter is op school, hun oudste zontje speelt om ons heen en een tweede jongetje, een baby, ligt in de kinderwagen.

Alkmaar is voor Laura bekend terrein; ze groeide er op, in een niet-kerkelijk gezin. Toen ze Jan leerde kennen tijdens de studie in Amsterdam, wilde ze graag een keer mee naar de traditionele kerk waar hij in zijn jeugd naartoe ging, op Urk. 'Ze wilde weten wat mijn achtergrond was', vertelt Jan. Hij kon niet goed bevroeden wat er zou gebeuren. 'Tijdens die eerste kerkdienst ervoer ze dat God tot haar sprak. Ze heeft toen zelf een Bijbel gekocht. Daarna kreeg ik elk weekend allemaal vragen op me afgevuurd. Op een dag zei ze: "Ik geloof dat ik Gods kind ben"'

Stoppen

Ze drong erop aan dat hij zich ook in het geloof ging verdiepen, want ze wilde geen niet-gelovige man. 'Ik had niks met God en ik was juist van plan om te stoppen met de kerk. Maar toen ik zag wat er met Laura gebeurd was, realiseerde ik me dat het geloof niet alleen maar iets is voor oudere mensen in statige kleding, maar dat het ook voor mij zou kunnen zijn.' Vanaf dat moment zat hij met een andere houding in de kerk. 'Achteraf gezien was mijn weg bij God vandaan, Gods weg om mij terug te brengen.'

In de eerste tijd van hun huwelijk, nu zo'n acht jaar geleden, werkten ze als vrijwilliger bij evangelisatiepost 'Bij de Bron' van de Gereformeerde Gemeenten in Alkmaar. 'Daar is ons verlangen ontstaan om op een eigen plek missionair werk te doen.' Nog steeds zijn de banden met deze evangelisatiepost hecht. 'We bidden een uurtje in de week samen. Er is veel geestelijke overeenstemming.'

Flyer

Geloof in Alkmaar valt onder de Protestantse Kerk, maar heeft dus interkerkelijke roots. Laura vat de missie van het initiatief kernachtig samen. 'We zien het als onze taak een veilige omgeving te creëren voor zoekers, waar ze alles kunnen vragen wat ze willen.'

De pioniersplek heette eerst 't Swaenennest. 'We zijn in een gebouw van de Lutherse kerk begonnen', vertelt Jan. 'Laura had met behulp

van het ontwerpprogramma Canva een bord gemaakt waarop stond: welkom voor een goed gesprek en koffie. Ik ging daar zitten en had gesprekken met burens en dakloze mensen die binnenliepen.'

In aanloop naar Pasen 2023 deelden ze uitnodigingen uit voor een Paasviering. 'We waren uiteindelijk met zeven mensen. Er kwam ook een jongen die Laura nog van vroeger kende, van het uitgaan. Hij had eigenlijk een hardlooptwedstrijd, maar hij had zijn ticket aan een ander gegeven. Die avond had hij net een gesprek gehad met zijn moeder over de vraag of Jezus bestaat. Daarna kreeg hij onze flyer onder ogen. Dat gaf de doorslag om langs te komen.'

Bijbelstudiegroep

Een omslagpunt was dat deze stadsgenoot kort daarna tot geloof kwam en ook vrienden meenam. Hij is nu lid van het pioniersteam. Er ontstond een Bijbelstudiegroep op zondagavond met vijf mensen. 'We hadden heel open gesprekken over de vraag wie God is, wie Jezus is en hoe je zelf op zoek bent geweest naar waarheid.'

In het afgelopen jaar is een hechte community ontstaan, vertelt Laura. 'Er zijn kleine groepjes van mannen en vrouwen die elkaar opzoeken omdat ze met dezelfde dingen worstelen. Er is een grote vertrouwdheid met elkaar, waardoor zaken als verslavingen ook op tafel kunnen komen.'

Ze loopt even naar een andere zaal om te kijken of het goed gaat met haar spelende zoon, die al even niks van zich heeft laten horen. Als ze terugkomt zegt ze: 'Onze methode is niet zo heel bijzonder. We proberen wel een onderzoeksruimte te creëren, een voorhof waar je het geloof kunt proeven, zoals David van der Meulen het noemt in zijn boek 'Welkom in de voorhof'.

“

Er ontstond een bijbelstudiegroep op zondagavond met vijf mensen.”

Tegelijkertijd willen we geen concessies doen aan de waarheid van het evangelie. We vertrouwen erop dat God daardoorheen zal werken.'

Samenbindend

Het gezamenlijk opknappen van de huidige locatie, met het netwerk van ongeveer twintig mensen in de appgroep, werkte samenbindend. Sinds ongeveer een jaar zijn er ook vieringen op zondagochtend. Dat vaste moment zorgde voor groei. Laura: 'Van een groepje van tien vaste gasten zijn we in korte tijd naar zo'n 30-35 mensen gegaan die we regelmatig terugzien.'

Dat betekent dat de huidige locatie, waar ze in ieder geval nog tot november in kunnen blijven, eigenlijk te klein begint te worden. In de praktijk bestaat de groep voor de helft uit nieuwkomers en voor de helft uit mensen die een achtergrond hebben in een evangelische gemeente.

Geloof in Alkmaar is een pioniersplek met een traditioneel karakter, maar met een heel pluriform publiek. 'Wij zoeken onze weg aan de behoudende kant van de PKN', legt Jan uit. Regelmatig preekt er een gastvoorganger uit een zogeheten Gereformeerde-Bondsgemeente.

Kraamkamer

Belangrijk voor de groei in betrokkenheid van de laatste tijd is de Alpha-cursus geweest, ziet Jan. 'Dat is echt een kraamkamer van de gemeente geworden.' Hoewel ze zich aanvankelijk op de wijk wilden richten, strekt het netwerk van de gemeente zich ook uit tot buiten Alkmaar. 'Via de website van Alpha Nederland

stellen we ons beschikbaar. Het gevolg is dat er ook mensen uit bijvoorbeeld Julianadorp, in de Kop van Noord-Holland, komen aanwaaien.'

De pioniersplek biedt ook de Premarriage Course aan, waar telkens zo'n 5 tot 6 stellen aan meedoen. 'Mensen die tot geloof gekomen zijn, willen een ander leven leiden', legt Laura uit. 'Het krijgt waarde voor hen om te gaan trouwen. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om ze daarin te begeleiden.'

Volharding

Financiële ondersteuning krijgt het echtpaar van de stichting Evafroditus, waar Jan fulltime bij in dienst is. Laura werkte tot voor kort als docent Nederlands op een middelbare school, en heeft recent haar baan opgezegd om zich meer op Geloof in Alkmaar te richten.

Geloof in Alkmaar is nu officieel een pioniersplek in de PKN. De IZB heeft hen daarin begeleid en de voorwaarden daarvoor geschapen, zegt Jan. 'We zijn heel blij dat de Protestantse Gemeente Alkmaar hier toestemming voor heeft gegeven en dat de gemeente van Broek op Langedijk, hier vlakbij, als zendende gemeente wil fungeren.'

Jan en Laura hebben in de loop der tijd meerdere keren naar een nieuwe locatie moeten zoeken. Hoe hou je dat vol? Wat betekent volharding voor hen? Laura denkt even na en zegt dan: 'Het is niet zozeer dat wij het zelf volhouden. God houdt ons vast. Zo heb ik het ervaren.' Jan vult aan: 'Vaak gebeurde er op een moeilijk moment ook iets positiefs. We zagen aan mensen dat God met hen bezig was.'

'Wat ook hielp is dat we altijd mensen hebben gehad die achter ons stonden en nog steeds staan. Dan denk ik aan mijn familie, maar ook aan de hervormde gemeente van IJsselmuiden, die ons ondersteunt met een maandelijks gebedsgroep en sponsoracties. Ook de hervormde kerk op Urk steunt ons. Mede daardoor hebben we altijd het gevoel gehad dat we er niet alleen voor staan.'

“

Achteraf gezien was mijn weg bij God vandaan, Gods weg om mij terug te brengen.”

'VAN MISSIONAIR DENKEN NAAR
DOEN' IN KAMERIK

Eerst luisteren naar het dorp

Waterlopen en markante bruggen geven het Utrechtse dorp Kamerik karakter. Samen met de Hervormde Kerk, die midden in het dorp staat. Iedereen weet haar te staan, maar ga je er zomaar naar binnen als je niet gelovig bent?

‘Misschien zijn we inderdaad wel wat gesloten,’ beaamt ds. Gerrit Lugthart. Hij is er sinds 2021 predikant. ‘We kunnen wel zeggen dat we een bloeiende gemeente zijn, vacatures krijgen we nog goed ingevuld. Vanuit de gemeente kregen we al langer de vraag: help ons eens met het vinden van woorden of manieren om ons geloof te delen met anderen. Toen hebben we contact gezocht met de IZB; in 2023 zijn we met een Focustraject gestart. In de kerkenraad is meteen al gezegd: maar wat doen we na die twee jaar, hoe houden we vast wat we geleerd hebben? Daar was ‘Van missionair denken naar doen’ een goed antwoord op. Daarmee zijn we in het tweede Focusjaar gestart, het liep dus parallel.’

Dirk Boer is melkveehouder, diaken en al bijna zijn hele leven betrokken bij deze kerk. Toen de

IZB in beeld kwam was hij meteen enthousiast, waarna de kerkenraad hem vroeg voor de Focus Plusgroep, die zich met ‘Van missionair denken naar doen’ bezighoudt. ‘Eigenlijk werd ik elke vergadering enthousiaster, omdat het zo dichtbij is, en het traject uit kleine stappen bestaat. We hebben vaak de neiging groot te denken, alsof je in evangelisatie altijd zelf het gesprek moet aangaan, ook als die ander daar niet om vraagt. Dit traject gaat uit van de vraag van de ander, je moet eerst luisteren.’

Ds. Lugthart: ‘Waar het Focustraject de nadruk legt op je eigen relatie met Jezus, je gezin en je werkomgeving, kijk je in ‘Van missionair denken naar doen’ heel concreet naar je omgeving. Wat mij bijvoorbeeld erg aansprak was het idee van graden van betrokkenheid. In hoeverre doe je activiteiten met het oog op de kern, de vaste bezoekers van de diensten, of juist voor mensen die meer aan de zijkant staan, of misschien helemaal niet in de kerk komen?’

Plusmarkt

Boer: ‘We zijn luisteroefeningen gaan doen in het dorp, voor de ingang van de Plusmarkt. Wat

opviel is dat veel mensen de indruk hadden dat wij van de kerk veel voor anderen doen. Maar ze vonden het ook heel bijzonder dat we nu eerst naar het dorp wilden luisteren.'

Ds. Lugthart: 'Ik heb een aantal gesprekken gevoerd met sleutelfiguren in het dorp, zoals de huisarts en de voorzitter van de dorpsvereniging. Steeds proefde ik de verrassing over het feit dat de kerk blijkbaar interesse heeft in wat er om ons heen gebeurt. De huisarts zei zelfs, na een prettige ontmoeting, dat hij natuurlijk ook wel eens een linkje naar de kerk zou kunnen leggen als patiënten geholpen kunnen zijn bij een vorm van geestelijke

bijstand. Doordat ik kwam om te luisteren, had hij een heel ander beeld gekregen van ons.'

Boer: 'Tijdens dit traject ben ik me er als christen bewuster van geworden dat het veel uitmaakt hoe je leeft, die andere zes dagen. We zeggen weleens: de kerk is binnen die muren, maar de kerk is buiten in je dorp. En het zit vaak in de kleine dingen.'

Netwerk

Het in kaart brengen van de graden van betrokkenheid heeft vooral een beeld opgeleverd van de gemeente. Ds. Lugthart: 'Dan zie je dat veel van onze activiteiten intern gericht zijn, op onszelf dus. Het heeft iets van een eiland. En eigenlijk doen we ook best veel wat naar buiten gericht is, maar waarvan we ons niet zo bewust zijn. Zoals een netwerk voor hulpvragen, dat ook diverse contacten heeft buiten de grenzen van hervormd Kamerik.'

In hoeverre is het gelukt om de gemeente hierin mee te nemen? Of hebben we het nu vooral over een voorhoede? Ds. Lugthart noemt het een belangrijk aandachtspunt. 'Ik krijg nu vragen als: wanneer komen die nieuwe mensen nu eens in de kerk? Dat is nog gericht op mensen naar ons toe halen. Maar het gaat

“

We hebben in het dorp een sleutelclub, met een kookstudio en een repaircafé.”

“

Dit traject gaat uit van de vraag van de ander, je moet eerst luisteren.”

er juist om dat we verbindingen aangaan in het dorp. En dat je op veel verschillende manieren kunt zaaien. En waar dat toe leidt, daar is geen formule voor. We hebben in het dorp een sleutelclub, met een kookstudio en een repaircafé. Daar gebeuren veel mooie dingen voor kinderen, ouderen, handige mannen met Alzheimer en anderen. Daar willen we ons graag aan verbinden. Het zou een mooie plek zijn waar we mensen kunnen ontmoeten en kunnen laten zien wie we zijn.’

Tekst: Arie Kok. Foto's: Wouter Muskee.

MISSIONAIRE JAARTHEMA'S

Gods bewegende weerspiegelen

Hoe krijg je als kerk gevoel voor wat er speelt in de buurt of wijk? Zeven Christelijke Gereformeerde kerken kozen in dit kerkelijke seizoen voor een zogeheten missionair jaarthema van de IZB. Vanaf september volgen nog eens negen gemeenten. Een gesprek met missionair consulent ds. Jelle Nutma van de CGK en IZB-collega ds. Rik Mager over volharding en het ontwikkelen van missionaire gevoeligheid.

Dat trouw en volharding een wezenlijk onderdeel vormen van missionair werk, hoeft geen betoog. Maar hoe geef je daar vorm aan? Die vraag leg ik voor aan Rik Mager en Jelle Nutma, als ik hen spreek over missionaire ontwikkelingen in de Christelijke Gereformeerde Kerken.

Jelle: 'Bij trouw denk ik aan volharding in het gebed. Ik ben binnen de CGK als evangelisatie-consulent betrokken bij z'n 15 kleine gemeenten, die veelal geen eigen predikant hebben. Volharding betekent ook het vertrouwen dat er mensen zullen zijn die jouw kerk verder gaan opbouwen. Het speelveld waarin de kerk opereert, is toch het krachtenveld van de duisternis. Als kerk zit je wat dat betreft in de frontlinie. Ik wijs de kerkleden daarom altijd op de waarde van hun gebed. Als je gelooft dat God er is, kun je erop vertrouwen dat Hij aan het werk is, ook in en door jouw kerk.'

Rik: 'In het missionair werk voel je soms de verleiding om te denken: we hebben het tot nu toe niet goed gedaan, dus we werpen het net aan de andere kant van de boot uit en dan breekt het licht door. Maar heel veel zegeningen, ook op missionair gebied, komen van mensen die er al zijn en door kerkelijke structuren die er al liggen. Koester dus wat je al hebt en besef dat je voortbouwt op wat mensen eerder al hebben gerealiseerd, zou ik zeggen.'

Goed nieuws

Er zijn in dit lopende seizoen zeven gemeenten binnen de CGK die werken met een missionair jaarthema van de IZB. Rik: 'Je gaat een seizoen lang aan de slag met een specifiek missionair onderwerp. Het is eigenlijk één thema uit het IZB-Focustraject, dat uitgebreider is. De thema's

variëren van 'Woorden geven' tot 'Genoeg': hoe ga je om met de dingen die God je geeft, zoals geld en goed? Er zijn ook missionaire jaarthema's die gaan over verlangen en de rol van het gebed.'

Concreet bestaat een jaarthema uit vier tot zeven gesprekken. Daar horen themadiensten bij waar kringavonden aan gekoppeld zijn, legt Jelle uit. 'De invulling is telkens anders, maar altijd gaat het over de vraag: hoe zijn wij kerk voor onze omgeving? Gods missie is er een van beweging; hoe kunnen we dat weerspiegelen?'

In plaats van eigen materiaal te ontwikkelen, heeft het dienstenbureau van de CGK ervoor gekozen met de IZB samen te werken. 'Veel Bijbelstudiemateriaal is gericht op het verdiepen van kennis. Wat ik mooi vind aan het materiaal van de IZB is dat daar een vraag aan wordt toegevoegd: hoe wil je dat jouw leven verandert op de plek waar jij bent? Je bent niet alleen op zondag kerk, maar juist ook doordeweeks ben je als christen geroepen 'mensen van het goede nieuws' te zijn. Ik zie de kerk als een plek waar je geholpen wordt dat praktisch te maken.'

Woorden geven

Kleine gemeenten voelen zich vaak kwetsbaar. Er is weinig kerkelijk kader. Juist in zo'n situatie is de toerusting van gewone gemeenteleden van groot belang, ziet Nutma. 'Ik was pas bij een vergrijsde gemeente en stelde de vraag: als iemand hier binnenloopt en vragen heeft over het geloof, hoe zou diegene dan geholpen kunnen worden? Toen zei iemand: dan verwijst

“

Je gaat een seizoen lang aan de slag met een specifiek missionair onderwerp.”

ik naar de dominee die volgende week komt, die kan het uitleggen. Nee, zei ik, jullie moeten daar zelf over in gesprek kunnen gaan.'

Het jaarthema 'Woorden geven' wordt elk jaar door veel gemeenten gekozen, vertelt Rik. Dat gaat precies over de vraag hoe je dat geloofsgesprek voert. 'Je leert in dat traject niet hoe je discussies kunt winnen. Het gaat er veeleer om dat je naar de ander luistert en dat je je eigen biografie kent, zodat je in alle kwetsbaarheid iets van jezelf kunt laten zien, net als de Emmaüsgangers met elkaar spraken. Wij leven vanuit hoop; daar kun je iets van laten zien. Er hangt in deze tijd een nieuwe openheid voor het geloof in de lucht. Mensen zullen tegelijkertijd niet zozeer iets aannemen van geijkte gezagsdragers, maar van gewone personen. Het gaat eigenlijk om woorden geven aan je verlegenheid.'

Ontmoeting

Jelle is naast zijn werk als evangelisatieconsulent gemeentepredikant in Drachten. We komen ook te spreken over missionair werk dat los van de IZB plaatsvindt in zijn kerkverband. Door welke

ervaringen is zijn hart sneller gaan kloppen voor missionair werk? 'In Gorinchem, mijn vorige gemeente, stond onze kerk in een multiculturele wijk. Hoe kun je daar als kerk van betekenis zijn als je een regiogemeente bent? Dat vond ik een heel ingewikkelde zoektocht. Ik ben begonnen met drie dagen per week 's ochtends in het kerkgebouw te werken en ook een gebedsmoment te houden.'

Toen hij op een ochtend in het zaaltje in de kerk zat – het was prachtig weer – kwam een vrouw uit een andere kerkelijke gemeente binnenstappen. 'Zij vertelde dat ze voor de voedselbank werkte en dat er een groep Syrische vluchtelingen was, die daarvan afhankelijk waren. Wij zouden zo graag met hen maaltijden organiseren, zei ze.'

Daar is een reeks maaltijden op gevolgd, die nog steeds voortduurt. 'Er zijn ook allerlei andere activiteiten uit voortgekomen. Er is een gemeenschap ontstaan naast de bestaande gemeente. Het gebouw wordt heel intensief gebruikt. En het is ontstaan uit een verlangen, niet uit een beleidsplan.'

Ontwikkelingen

Hij ziet de laatste tijd met name in Oost-Groningen en Zuid-Limburg bijzondere ontwikkelingen op missionair gebied in de CGK. 'Als kerkverband verkeren we in zwaar weer, maar gelukkig gaan missionaire initiatieven gewoon door. Onze evangelisatiepost in Bunde is een grote

gemeente geworden waar veel mensen via de Alpha-cursus zijn aangehaakt. Onlangs zijn twee ervaren missionair werkers, Cees van Breugel en Wilke den Hertog, verhuisd om het werk in de regio uit te breiden.'

Iets dergelijks ziet hij gebeuren in Oost-Groningen. 'Onze kerken in Delfzijl, Midwolde en Thesinge waren erg klein geworden. In Midwolde waren nog drie kerkenraadsleden over. Zij vroegen zich af wat er zou gebeuren als de kerk zou sluiten. We brachten deze kerkenraad in contact met Bert Noteboom, die op dat moment in Almere werkte. Ik vroeg hem of hij een verkenning wilde doen. In een halfjaar had hij dat gedaan. Zijn vorige gemeente heeft hem vervolgens uitgezonden en hij is verhuisd naar Finsterwolde. Er is onder zijn leiding een interkerkelijk missionair netwerk ontstaan vanuit de plaatsen Midwolde, Finsterwolde, Bad-Nieuweschans en Wildervank-Veendam.'

In korte tijd kan er, kortom, veel gebeuren, juist ook op het platteland. Jelle: 'In 2019 gingen er in Midwolde nog zo'n 20 mensen naar de kerk. Pas vroeg ik aan een ouderling hoe de situatie er nu uitziet. Hij vertelde dat er tegenwoordig zo'n 80 mensen in de kerk zitten, onder wie gemeenteleden die weggegaan waren, maar vanuit de zorg voor de regio zijn teruggekeerd. Wij dachten: er moet iets naast die gemeente komen. Maar het effect is dat de gemeente zelf weer tot bloei komt.'

Trouw zijn, is dat niet saai?

Trouw zijn, is dat niet de saaie kant van liefhebben? Ik vroeg me dit af toen ik voor mijzelf naging waarom ik trouw wil zijn aan de kerk waarin ik ben opgegroeid.

‘Wij hebben het in de kerk vrij vaak over liefde’, zei iemand eens tegen me, ‘over Gods liefde, elkaar liefhebben... Maar we vergeten vaak dat liefde het meest moet blijken als ze onder druk staat, als het even niet meer zo gezellig is met elkaar.’

Het zijn de woorden van een zuster (‘non’ noemde ze zich liever niet) die ik een paar jaar geleden sprak over haar toetreding tot een kloosterorde. Ze was niet kerkelijk opgevoed, maar had de liefde – of beter: de Liefde – gevonden in de kerk. En die zette haar in vuur en vlam, waardoor haar leven radicaal veranderde.

Ik vroeg haar of zij opzag tegen trouw zijn en volharden. Want haar liefde mondde uit in een

levenslange verbintenis – daar moet je best even je tanden voor op elkaar zetten, was mijn gedachte. En toen kwam dit antwoord.

Leerkuil

We leren het onze kinderen al jong: van proberen kun je leren. Op de basisschool vertelt de juf mijn dochters over de leerkuil: met de gedachte 'ik snap het niet' ga je de kuil in, langs 'ik weet niet of ik dit wel kan' en 'ik zei toch dat het niet ging lukken'. Zo beland je onder in de kuil bij 'het is echt te moeilijk'. Je geeft het op en loopt tegen een muur op, die in de meeste leerkuilen die ik heb opgezocht ook echt uitgetekend staat. Je komt de muur over met: 'ik ga het tóch proberen'. En daar begint de klim uit de kuil, via 'ik kan om hulp vragen' naar 'ik mag best fouten maken' en 'ik ga veel oefenen', om ten slotte uit te komen bij 'ik kan het!'

Zou het met trouw zijn ook zo werken? Dat je de leerkuil door moet? De kerk is, naast mijn huwelijk en werk, zo'n plek waar ik trouw wil zijn. En ja, daarvoor ging en ga ik door allerlei leerkuilen. De allereerste was: 'stilzitten'. Ik snapte niet waarom ik stil moest zitten, wist niet of ik het kon, vond het moeilijk, ging het toch proberen (vraag me niet hoe oud ik toen was) en kan het nu wel zo'n beetje. De tweede zal 'luisteren' zijn. Daar ben ik ergens halverwege de klim, waar ik waarschijnlijk de rest van mijn leven zal blijven bungelen.

Kerkkeuzestress

Voor mij is de belangrijkste leerkuil in de kerk: 'op je post blijven'. Met generatiegenoten – millennials onder elkaar – heb ik heel wat gesprekken gevoerd over kerkkeuzestress. En vaak voelde ik me dan een vreemde eend in de bijt: de saaie domineeszoon die niet verder kwam dan de kerk waarin hij opgroeide en zelfs geen centimeter (of wijkgemeente) opschoof. Ik zou dit nu natuurlijk heel mooi als standvastigheid kunnen framen, maar ik voelde me er vaak juist wat lafjes over. Te slap om de *battle* aan te gaan. Te braaf om het over een totaal andere boeg te gooien. Te vastgeroest (of mag ik dan toch zeggen 'te verbonden?') om een andere kerkdeur open te trekken.

Lange tijd leerde ik niets op dit punt, voor mijn gevoel. Ik kon makkelijk op mijn plek blijven toen ik mijn vrouw in dezelfde kerk vond. Bij mijn werk als kerkredacteur kwam de hervormd-gereformeerde kleur van mijn gemeente ook goed uit. Geen zorgen, geen keuzestress, alleen dat saaie 'ik heb geen keuze gemaakt'-gevoel.

Nieuwe gelovigen

Dat die keuze allang gemaakt is, en niet door mij, moet ik mezelf steeds weer opnieuw voorhouden. Een moment waarop mij dit weer eens heel duidelijk werd, was bij mijn benoeming tot missionair ouderling ruim twee jaar geleden. Het ambt is iets heel anders dan je baan. Het is ook geen vrijwilligerswerk, maar een roeping, een plek om dienstbaar te zijn aan Gods kerk die zichtbaar wordt in je plaatselijke gemeente. En juist daar, op de plek die ik niet uitgekozen heb, vraagt God mijn inzet. Daar kiest Hij mij om iets van Hem te laten zien aan mensen die Hem nog niet kennen, om de lofzang gaande te houden, om het vuur aan te wakkeren.

Of dat een beetje lukt? Ja en nee. God zij dank mag ik doorgaan, en heb ik energie en inspiratie om in de kerk actief te zijn. Er komen de laatste tijd zelfs nieuwe gelovigen naar de kerk! En weet je wat de grap daarvan is? Ik heb er niet één van uitgenodigd. Ik heb niemand bekeerd. Ze zijn gewoon geroepen. Op deze plek. Door Hem. Om trouw te worden en vol te houden.

Reinald Molenaar

Hoofdredacteur bij de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk

Deel je geloof.
Ook met volgende
generaties.

Wat wilt u nalaten?

Voor veel mensen gaat een nalatenschap niet alleen over bezit, maar ook over wat werkelijk van waarde is. Over geloof, hoop en het verlangen dat anderen Jezus leren kennen.

Door de IZB op te nemen in uw testament helpt u mee om geloof door te geven aan volgende generaties. U ondersteunt missionaire pioniersplekken, de toerusting van gemeenten en vertrouwde podcasts als 'Eerst Dit' en 'Dit is de Bijbel', die dagelijks duizenden mensen raken en helpen groeien in geloof.

Zo kan wat u hebt ontvangen, ook in de toekomst van betekenis zijn voor anderen.

Wilt u verder praten over nalaten aan de IZB? Neem dan contact op met **Theo Krins, Hoofd Relatiebeheer & Fondsenwerving**, via 06-51110419 of t.krins@izb.nl.

Omdat de IZB een ANBI-status heeft zijn we vrijgesteld van erfbelasting. 100% van uw nalatenschap wordt besteed aan het missionaire werk in Nederland.

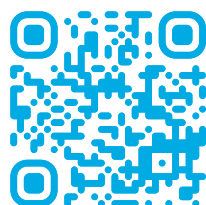
Nieuw

IZB PODWALKS

De IZB Podwalks zijn een nieuw initiatief om op een toegankelijke manier over de God van de Bijbel te horen.

Tijdens een wandeling nemen we je mee langs bijzondere plekken in een stad, dorp of wijk. We nodigen je uit om even stil te staan en te luisteren. Kijk met open ogen naar wat er op die plekken is gebeurd of nog steeds gebeurt. Ontdek verhalen die je misschien nog nooit hebt gehoord.

Alphen a/d Rijn • Dokkum • Amsterdam • Ouddorp • Drachten • Hoorn • [en meer](#)

Ontdek alle wandelingen op podwalks.izb.nl

‘Gelukkig niet steeds met mijn neus in een boek’

Lekker op de bank, een glas wijn binnen handbereik. En uit de speakers psalmgezing door mannenkoren. Voor Gert van Leeuwen, medewerker Relatiebeheer & Fondsenwerving, is dat de ideale setting wanneer hij een boek leest.

Een verwoed lezer kun je Gert (51) niet echt noemen. Qua vrijetijdsbesteding lag en ligt de prioriteit van deze family man (vrouw en drie dochters) bij spelletjes doen in het gezin. Niet dat hij zo'n uitgesproken spelletjesmens is. 'Maar als ik later met weemoed op deze levensfase terugkijk, wil ik kunnen denken: gelukkig zat ik niet steeds met mijn neus in een boek.'

In kerk en geloof verdiept hij zich het liefst, hij is geabonneerd op een aantal bladen op dit vlak die hij plichtsgetrouw leest. Wat boeken betreft is hij momenteel bezig in 'Levenslessen van Jezus', door collega Bas van der Graaf. Hij leert er veel van. 'De kerk is de plek om het verlangen naar het leven met God aan te wakkeren, maar het gaat er ook om hoe ik van verkeerde verlangens af kom. Daar is discipline voor nodig.' De koppeling met missionair-zijn is daarmee gelegd. 'We worden niet opgeroepen om het licht te verspreiden, nee, je bént het licht!'

Toen hij vier jaar geleden bij de IZB aantrad, kwamen daarmee ook bepaalde boeken in zijn blikveld. Bijvoorbeeld van toenmalig collega Kees van Ekris. Of eerder verschenen titels zoals 'De slag om het hart' en 'Shoppen in Advent', door Herman Paul, die gaan over secularisatie, 'en dat is dan natuurlijk tegelijk

een spiegel voor mezelf'. Wel pittige stof, je leest ze niet voor de vuist weg. 'Dat heb je met professoren die boeken schrijven', lacht Gert. Hij vermoedt dat genoeg mensen geïnteresseerd zijn in dergelijke lectuur, maar aanhikken tegen de moeilijkheidsgraad. 'Wat mij betreft worden er een soort Jip-en-Janneke-varianten van deze boeken uitgegeven.'

Kanon

In zijn jonge jaren had Gert heel andere leesgewoonten. Vooral de thrillers van Alistair MacLean boeiden hem mateloos. 'Ik was er tot diep in de nacht in verdiept, je kon een kanon afschieten en ik had niks in de gaten. Op een gegeven moment heb ik radicaal besloten ermee te stoppen. Geweld en bedrog, fantastisch om te lezen, maar is dit hoe ik mijn tijd wil besteden?'

Dan verheugt hij zich liever op een klassieker als 'Een levensregel voor beginners' van Wil Derkse. En in de vakantiebagage voor komende zomer gaat een boek mee dat weer uit de IZB-koker komt: 'Biertje met de dominee'. Combineert perfect met een trappist.

UIT HET ONDERNEMERS-
NETWERK VAN DE IZB

A portrait of Wim Nugteren, a middle-aged man with a beard and mustache, wearing a grey crew-neck sweater. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a blurred industrial or office setting with vertical lines. A large, white, outlined letter 'W' is positioned on the left side of the image, partially overlapping the text.

**Wim Nugteren: 'Als
het op de zaak goed
loopt, ben ik ook een
goede vader'**

Eén vrachtauto. Dat was de situatie toen Wim Nugteren (49) zo'n dertig jaar geleden in zijn vaders bedrijf kwam werken. Inmiddels staat hij met zijn broer aan het roer van een grote logistieke speler, met 60 man personeel en een imposant wagenpark. 'Mij rem je niet af.'

Om op het terrein van Nugteren Transport in Alblasterdam te belanden, moet je je eerst legitimeren. Best logisch, gezien de waarde van wat hier geparkeerd staat en af- en aanrijdt. Om uiterlijk vertoon geven ze weinig; het is zelfs zoeken naar de ingang van het kantoor. Daar tref je geen luxe designer-ontvangstbalie of tafel met glanzende brochures aan. Maar als je eenmaal de begane grond ontstegen bent, kun je het beste de tijd nemen om even te genieten van het uitzicht op de bedrijvigheid beneden.

'Een prachtlocatie', aldus Wim Nugteren. 'Bij het water, én bij de snelweg.' Er hing wel een serieus prijskaartje aan deze plek, die in 2010 vrijkwam, maar de banken vonden dat het wel kon. 'Ik ben niet zo'n visionair, ik leef meer van dag tot dag. Terugkijkend kan ik echter wel zeggen dat het ons iets heeft gebracht.' Hij is de eerste om toe te geven dat het slijk der aarde nooit het belangrijkste is. Dat is de relatie met God. Niet dat Wim daar met grote woorden over spreekt. 'Ik ben niet zo'n rijk christen hoor', bekent hij. Het bevindelijke nest waar hij uit afkomstig is, speelt daar ongetwijfeld in mee.

De meivakantie is net achter de rug. Wim heeft die met zijn vrouw Danielle en hun vier kinderen doorgebracht in hun huis in Frankrijk, en het heeft 'm goedgegaan. 'Je staat altijd onder een bepaalde druk. En ik ben nogal een binnenvetter... Tegenwoordig zijn we elke schoolvakantie weg. Daarbij is een vast adres heel fijn, zeker ook met het oog op onze jongste dochter, die het syndroom van Down heeft.'

'Je hoort vaak: Mijn gezin komt op de eerste plaats. Maar bij een ondernemer, althans bij mij, komt de zaak op nummer één en als het daar goed loopt, ben ik ook een goede vader.' De eerste jaren van zijn huwelijk was het zoeken naar balans. 'Mijn vrouw kan het nu

meer loslaten. Ze ziet wel hoe laat ik thuiskom, en eet gewoon op haar eigen tijd.' Thuis, dat is het naburige Oud-Alblas, zijn geboortedorp, waar hij zich de gelukkige eigenaar mag weten van een wooneiland, tevens klusproject. In Oud-Alblas is ook hun kerkelijk onderdak; Wim en zijn vrouw leven mee met de plaatselijke Hervormde Gemeente.

Geen geduld

Wim Nugteren komt uit een gezin van twaalf. Zijn vader had dus een klein transportbedrijf. De jonge Wim bekwaamde zich in de motorvoertuigetechniek (eerst op het vmbo, vervolgens de mts), maar het was geen uitgemaakte zaak dat hij in zijn vaders bedrijf zou werken. Aanvankelijk zat hij wekelijks zo'n 50 uur op de vrachtwagen – om erachter te komen dat er geen vrachtwagenchauffeur in hem schuilt. 'Daar heb ik het geduld niet voor.'

“

We voelen ons nog steeds een kleine ondernemer.”

Niks doen achter het stuur, dat vind ik een vrij nutteloze bezigheid. Maar ik had wel de wil om er iets van te maken. Ik begon met het eigen onderhoud van het wagenpark en de boekhouding, een combinatie van techniek en kantoorwerk dus.'

Het bedrijf was inmiddels uitgegroeid, ook door overname. In 2006 namen Wim en zijn broer Aart de zaak over. Een ingelijste tekening van de twee zoons met vader in het midden staat prominent in de directiekamer. Wim gaat over de administratieve en technische kant, Aart houdt zich onder meer bezig met aansturing van het personeel en sales.

Bij Nugteren kun je terecht voor alle mogelijke vormen van transport, maar ook opslag en overslag. Wat vaktermen voor de liefhebber: 45 trailers, variërend van tautliners (een vrachtwagen met schuifzeilen) tot diepladers. Bovenloopkranen met een capaciteit tot 160 ton. Zeecontainers laden en lashen (vaststijven). En 'exceptioneel transport', ook wel bekend als 'convoi exceptionnel'. Dan heb je het ook over het hele pakket van vergunningen en certificering.

Fietslampjes

Om een idee te krijgen van de opdrachten die ze zoal krijgen: 'We moesten eens een tunnelboor vervoeren van Duitsland naar Schotland, zo'n tien jaar geleden. Het Mocht Niet Fout Gaan. De eindbestemming was een woonwijk in Glasgow. In verband met geluidsoverlast moest de lading voor 22.00 uur worden afgeleverd, de aannemer was superstreng. Alles ging goed, onder politiebegeleiding reden we met een trailer van 120 ton richting Glasgow.'

En toen viel de verlichting uit. Buiten hun schuld. Gelukkig had Wim zijn chauffeurs fietslampjes meegegeven. 'Ze werden aan de trailer bevestigd, de politie had niks meer te klagen, en zo bereikten we, als een rijdende kermisattractie, de eindbestemming. Opluchting alom. Maar het was – even – na tienen. Het kwam ons op een stevige uitbrander te staan.' Wim kan zich

er nóg kwaad over maken. 'Die aannemer wilde niet eens wéten wat de reden was!'

Zo'n opdracht trekt natuurlijk een wissel op je bedrijf, maar het is ook een eer – je hebt iets te bieden wat maar weinig anderen in huis hebben. 'Wil je je specialiseren dan moet je het moeilijke segment opzoeken.' Wat dat betreft zijn bij Wim de grenzen nog niet bereikt. 'Mij rem je niet af.'

Familiebedrijf

Vier broers van Wim en Aart werken in de loods. Wims oudste zoon (23) werkt deels voor zichzelf en deels parttime in het bedrijf, de tweede zoon van 21 heeft een succesvol E-commercebedrijf. Of ze het bedrijf gaan overnemen kan Wim nog niet zeggen. 'Ik vind het niet erg dat ze tussenstappen nemen.' Ook kinderen van de broers staan op de loonlijst. Is alles pais en vree tussen zoveel familieleden onderling? 'We zijn nogal conflictmijdend.' Niet dat ze problemen behendig omzeilen. 'We máken gewoon geen problemen. Als er iets verkeerd zou kunnen gaan, voelen we dat al heel vroeg aankomen.'

Een christelijk bedrijf, zeker. 'Maar dat woord staat natuurlijk niet op de gevel.' Zondagswerk, of beter: het buiten de deur houden ervan, is een belangrijk aspect. Uitdagingen genoeg in een sector die continu doorgaat. 'Bij een bepaalde opdracht gebeurde het een paar keer dat er losse exceptionele lading boven op de lading van een containerschip moest, en dat gebeurde op zondag omdat ze het op zaterdag niet hadden gered. Toen hebben we gezegd: dat doen we niet meer.'

Het overgrote deel van het personeel is christen. 'Een christen wil begrepen worden. Dat een

“

**In dit familiebedrijf
máken we gewoon geen
problemen.”**

ander het niet gek vindt dat je bidt voor je eten. En het gaat natuurlijk om meer dan uiterlijkheden. Eerlijk zijn, je beloften nakomen. Overigens zijn niet-christenen natuurlijk niet per se slechtere werknemers. En helaas is het ook voorgekomen dat ik met christenen een arbeidsconflict had.' In de externe contacten is Wim weleens aangenaam verrast. Bijvoorbeeld toen een douanebeambte met een jaloersmakende vrijmoedigheid getuigde: 'Ik heb Jezus.'

Kleine ondernemer

Wim geeft tot besluit nog een korte rondleiding door de loods. Kijkt goedkeurend naar een gigantische wals die klaarligt voor transport naar een papierfabriek. 'Feitelijk voelen we ons nog steeds een kleine ondernemer.' Het klinkt gemakkelijk uit de mond van iemand die een bedrijf als dit bestiert. Maar de bedoeling is duidelijk – hier geen logge managementslaag.

Intussen gaat de groei gestaag door. Want er gaat nog meer gebouwd worden. Als er op hetzelfde terrein, vanwege een sanerende staalfabriek, meer grond te koop is – zeg dan maar eens nee...

Houdt het dan nooit op? 'Je kunt wel redeneren "genoeg is genoeg", maar als je er zo in staat, stop je feitelijk met ondernemen.'

De lofzang gaande houden

Loof de HEER, want Hij is goed, eeuwig duurt Zijn trouw. (...)

De wijze neemt dit ter harte en kent de trouw van de HEER.

(Psalm 107:1,43)

Deze 'Tijding' staat boordevol verhalen. Verhalen van jonge mensen die getuige willen zijn van de hoop onder hun leeftijdgenoten. Verhalen van vrijwilligers die zich belangeloos inzetten voor de kerk van Christus. Verhalen uit gastvrije gemeenten – op stadsplein of dorpsbrink – met passie voor zoekers en twijfelaars.

Aanstekelijke illustraties van trouw zijn op de plek waar God je roept. Ook in situaties van krimp, waar een gemeenschap in klein getal bijeenkomt en zij toch probeert haar missionaire roeping te verstaan. Wat is het geheim, wat houdt ons gaande? Wij mogen putten uit een Bron die nooit opdroogt: de trouw van God zelf.

'Houd dan de lofzang gaande.' Die woorden kwamen als eerste bij me boven toen ik nadacht over de roeping van de gemeente van Christus vandaag. Bij alles wat te doen staat,

ligt daar toch wel het hart: de lofzang gaande houden. In liederen en gebeden Gods lof verkondigen.

Die versregel bracht me bij Psalm 107 – waar het thema aan ontleend is. Een lied dat begint en eindigt met de trouw van Israëls God. Vervolgens ga je de psalm doorlezen en je ontdekt: wat een heftig lied! Tussen begin en einde wordt op allerlei manieren beschreven wat mensen kan overkomen aan angst en nood. Om een paar voorbeelden te noemen: een volk trekt door de woestijn en zoekt in de wildernis wanhopig een plek om te schuilen, in honger en dorst (vs.4,5). Verderop lezen we over slaven die in boeien zijn geslagen, ze bezwijken bijna onder de last die ze te dragen hebben (vs.10). Er zijn mensen die door een lichtzinnig leven onder schuld gebukt gaan (vs.17). Zeelieden dreigen om te komen in woedende golven. Hun maag keert van ellende om. (vs.25)

Is dit nu een geschikte psalm 'om de lofzang gaande te houden'? Steekt het ons een hart onder de riem? Oppervlakkig gezien misschien

niet. Of geeft het er juist diepgang aan? Hoort bij de lofzang ook het kyrie, het gebed om ontferming? Psalm 107 opent ons de ogen voor de nood van de wereld, de schuld en wanhoop van mensen in onze chaotische tijd. Vluchtelingen, mensen die slavenwerk verrichten, volken die leven onder dreiging van dodelijk gevaar, zelfs het zuchten van de schepping. Het schudt ons zo keurig geordende leventje stevig door elkaar. Zingen over de trouw van God is niet vanzelfsprekend. Dit lied komt tot klinken in de aanvechting; een psalm in de nacht van het leven.

Is dit soms de eerste roeping van de gemeente? De gebrokenheid en de schuld uitroepen tot God? In dit lied klinkt een telkens herhaald: 'En zij riepen in hun angst tot de HERE, en Hij heeft hen gered.' Voor veel van onze tijdgenoten is dat Adres onbekend, of lijkt het onbereikbaar. 'Bidden is als een gemiste oproep op een telefoon die nergens ligt' (Ester Naomi Perquin). Wij mogen – achter Christus aan – samen met mensen bidden, en vóór anderen bidden. Wij bidden ook voor wie niet meer bidden kan. Er is redding, verlossing, hoop!

En dan vallen me in dit lied de telkens herhaalde woorden op: 'Laten zij de HERE loven om zijn trouw.' Dat is de rode draad, of liever: het gouden koord van dit lied. Hier klopt het hart, het geheim. Het begint ermee en het sluit ermee af. Trouw, dat is hier: betrouwbaarheid. Wij kunnen op Hem aan. 'Trouw is wellicht het kortste woord dat het wezen en het werk van God typeert. Deze trouw is ten diepste zichtbaar geworden in de gestalte van Jezus Christus, sprékend God' (Gert Marchal).

In deze verwarde en gebroken wereld is de gemeente van Christus getuige van Hem die mensen heeft opgezocht en gezien en verlost. Jezus zelf zong de lofzang toen Hij na het delen van brood en wijn – het laatste Avondmaal – de nacht van zijn lijden inging.

De lofzang gaande houden... Dat kan voelen als een zware opgave. Als de kring van zangers klein geworden is. Als het telkens dezelfde mensen zijn die de kar moeten trekken in de gemeente. Als een mooi initiatief toch niet van

de grond komt. Als het evangelie op weerstand en ongelof stuit.

Maar het is veeleer andersom: de lofzang houdt óns gaande! Wij mogen instemmen met dit lied, meezingen. Gods goedheid houdt ons staande. Zijn trouw heeft geen einde. Dat is het geheim van de verhalen uit deze Tijding. Het geheim van de gemeente, het geheim van ons eigen leven. Toch?

*Gods goedheid houdt ons staande
zolang de wereld staat!
Houd dan de lofzang gaande
Voor God die leven laat.
(Psalm 107:1)*

Ds. Klaas van Meijeren is als redacteur van 'Eerst Dit' en als pastoraal supervisor voor predikanten betrokken bij de IZB.

TROUW ZIJN

Generatie Z heeft
vleugels, maar
geen wortels

Generatie Z is op zoek naar betekenis. Hoe kun je als lokale gemeenten de connectie maken met deze jonge zoekers binnen en buiten de kerk? Missionair predikant Dick Wolters en kwartiermaker Mette van Hell, beiden in dienst van de IZB, helpen gemeenten graag op weg.

In het café naast de Joriskerk in Amersfoort waar we afspreken voor dit interview, hebben we ruim uitzicht over het marktplein. Het is een frisse woensdagochtend, het café is net open. 'Mag ik een chai latte met havermelk?', vraagt Mette (24). 'Dit moet je noteren', zegt Dick (46), lachend tegen de interviewer. Zelf bestelt hij een cappuccino, met koemelk. 'Jij bent gewoon een boomer, dat je havermelk niet normaal vindt', geeft Mette terug.

Dat generatie Z anders denkt dan de gemiddelde babyboomer, merken ze ook in hun gezamenlijke onderzoek naar twintigers in opdracht van de IZB. 'Je hebt soms een ander perspectief op dezelfde dingen', zegt Dick, die als missionair predikant in de Amsterdamse binnenstad veel met twintigers te maken heeft. 'Jonge mensen weten toch wat ze willen? Zo dacht ik over Generatie Z.' Hij kijkt naar opzij. 'Maar dat is de buitenkant', vult Mette aan. 'Mijn generatie heeft bijvoorbeeld veel last van sociale angst. Veel leeftijdgenoten durven nauwelijks iemand te bellen die ze niet kennen.'

Pijn

Waarom dit onderzoek? 'Omdat jongvolwassenen uiteraard heel belangrijk zijn voor de toekomst van de kerk, niet alleen voor het voortbestaan, maar ook om de intergenerationale lijn in de kerk te houden', legt Mette uit. 'Het is een generatie die de wereld naar binnen brengt, doordat ze veel seculiere leeftijdgenoten hebben. Dat geeft een nieuwe energie, ook op missionair gebied.'

Voor de IZB is dit aandachtsveld een strategische keuze, zegt Dick: 'Missie draait om openheid voor nieuwe mensen, maar ook om het vasthouden van kerkelijk betrokken jonge mensen. Dat gaat niet vanzelf. Daar ging het IZB-jongerenrapport uit 2025 van collega

Agnes van Haaften over. Dat een nieuwe generatie dreigt af te haken, baart de achterban van de IZB zorgen. Ouderen voelen daar veel pijn over. Tegelijkertijd zoeken twintigers naar geloofsgroei en een hechte gemeenschap. Soms ervaren ze daaraan een gebrek bij hun eigen kerk. Wat doe je aan die kloof? Dat is voor veel kerken een urgente vraag.'

En dan is er nog de beweging van jongvolwassenen buiten de kerk die op zoek zijn naar zingeving, zoals die vooral op sociale media op gang is gebracht. Dick: 'Hoe breng je die jongeren in contact met een fysieke kerk? En omgekeerd, hoe bereid je gemeenten voor om zich te openen voor nieuwe mensen? Dat zijn allemaal vragen die op veel verschillende plekken spelen.'

Authenticiteit

Het thema van deze Tijding is 'Trouw zijn'. Generatie Z vindt het moeilijk om commitment te tonen. Waar komt dat door en hoe zou dat anders kunnen? Mette: 'Twintigers willen op elk gebied uitblinken: in sport, in vriendschap, in relaties. En ze willen authentiek zijn. Dan is het makkelijker om dingen te laten vallen dan om je voor langere tijd te binden.'

‘De waarde van authenticiteit eist dat je vooral trouw bent aan jezelf’, analyseert Dick. ‘Door je nog niet te binden, ontstaat ruimte om je eigen leven te ontdekken, is de gedachte. Maar iedereen voelt wel aan dat een mens geen eiland is. Jongeren ervaren in zichzelf een strijd tussen authenticiteit en de behoefte aan gemeenschap.’

Vorming

Het onderzoek van Dick en Mette richt zich ook op de behoeften van lokale kerken. Welke vragen hebben kerken als het om twintigers gaat en wat kan de IZB daarbij betekenen? De vragen van kerken zijn heel divers, vertelt Dick. ‘In de ene kerk zijn bloeiende jongerengroepen, andere kerken hebben nauwelijks jongeren in de kerkbanken. Wat wij graag willen doen, is met hen ter plekke luisteren naar de context.’

Tijdens zo’n traject wordt het netwerk van kerkelijke jongeren in kaart gebracht. ‘Wat is nodig om bij de vragen van jongeren en hun vrienden aan te sluiten? Sommige kerken hebben een sterk kerkelijk kader in huis. Hoe

kunnen zij jongeren helpen op het punt van geestelijke vorming? Want christen zijn is geen set regels, maar een proces van navolging. Andere kerken zijn een sterke gemeenschap. Hoe kun je dan toch blijven openstaan voor nieuwkomers? Bij dat soort vragen komt de IZB graag langs.’

Catechese

‘Veel kerken zitten in een zogeheten liminale fase’, zegt Mette. ‘Ze lopen ertegenaan dat oude manieren van werken niet meer voldoen. Ze beseffen op onbekend terrein te zitten. Vanuit de kennis die hier in huis is, kan de IZB een begeleidende rol hebben in die zoektocht.’

In een recent artikel in De Volkskrant over jonge bekeerlingen wordt gesproken van een omslag in denken in kerken die mede door sociale media wordt aangewakkerd: de kerk is altijd gefocust geweest op catechese – kennisoverdracht – maar ze ziet nu dat evangelisatie, het delen van geloofservaringen, voor veel jongeren het beginpunt van hun zoektocht is.

‘Dat is een herkenbaar punt’, zegt Dick. ‘Door de schermpjes leren twintigers anders dan veertigers, en desondanks blijven veel kerken catechese aanbieden zoals ze dat twintig jaar geleden deden. Maar ik denk dat jongvolwassenen leren door vormende praktijken. Laten we ze leren te bidden, te zingen en onderdeel te zijn van een gemeenschap, zoals dat ook in een gezin gebeurt. Later komt daar reflectie uit voort.’

Verworteling

Dick vertelt over gesprekken die hij had met belijdeniscatechisanten in de Noorderkerk in Amsterdam. ‘Een van de oefeningen die we doen, is het opstellen van een eigen leefregel. Die jongvolwassenen zijn daar heel serieus mee bezig. Dagelijks Bijbellezen, twee keer per dag bidden, een maand lang vasten van alcohol. Ze grijpen zo’n leefregel aan om concreet te werken aan zichzelf. Ik geloof niet dat dit in mindering komt op cognitieve kennis, maar het komt op een andere manier binnen.’ Hij geeft een voorbeeld. ‘Een van mijn catechisanten vertelde sinds kort meer trinitarisch te bidden, dus niet alleen tot God, maar ook tot Jezus en tot de heilige Geest. Door kennis kon hij daar woorden aan geven. Een ander zette in haar leefregel dat ze niet meer wilde weglopen voor eerlijke gesprekken met haar vriendinnen over haar geloof. Ze vroeg om boektitels om die gesprekken op een goede manier te voeren.’

Ze is nu ‘Onversneden christendom’ van C.S. Lewis aan het lezen. ‘Vanuit de leefregel ontstaat dus verdieping die ook een cognitieve kant heeft.’

Kerkelijk betrokken of niet, Generatie Z heeft een grote behoefte aan verworteling, concludeert Dick. ‘Een jongere zonder kerkelijke achtergrond kwam bij ons binnen en zei: “Om te groeien heb je wortels en vleugels nodig, maar onze generatie heeft alleen maar vleugels gekregen; het ging allemaal om ons, maar ondertussen staan we allemaal op omvallen.” Dat zoek ik in de kerk, zei hij: een plek van eeuwenoude wortels.’

Dick Wolters en Mette van Hell geven onder meer de training ‘Predikant voor Gen Z’ en het traject ‘Ruimte voor twintigers’.

A photograph of two men standing in front of a building under construction. The man on the left has grey hair and is wearing a grey checkered suit jacket over a white shirt. The man on the right is bald with glasses and is wearing a blue suit jacket over a white shirt. The background shows scaffolding and a building facade. A white text box is overlaid on the bottom left of the image.

**IZB en GZB openen
deuren van Huis van
Zending in Zeist**

De IZB en de GZB hebben hun intrek genomen in een gezamenlijk nieuw onderkomen: het Huis van Zending, gevestigd in de Arendsburg aan de Utrechtseweg in Zeist. Op 28 mei openen beide organisaties samen de deuren. Een open dag is gepland op zaterdag 12 september 2026.

Het Huis van Zending is meer dan een kantoor. Het is een inspiratieplek voor kerkelijke gemeenten, waar bezoekers iets kunnen ervaren van de bevologenheid van missionaire werkers in Nederland en wereldwijd. Regelmatig zullen er inspiratiemomenten met gasten uit binnen- en buitenland worden georganiseerd. Belangrijk onderdeel van het pand is de kapel, waar dagelijks gezamenlijk wordt gebeden voor de wereld en Nederland.

IZB-directeur Marco Batenburg licht de visie toe: 'We willen laten zien dat zending in het binnenland en in het buitenland bij elkaar horen.' GZB-directeur Martijn van den Boogaart voegt daaraan toe: 'We hopen op een plek die zending ademt.'

De keuze voor Zeist was doelbewust. Bij de zoektocht werd een centrale ligging in het land als belangrijk criterium gehanteerd, zodat de locatie goed bereikbaar is voor alle kerkelijke gemeenten in Nederland. Een extra voordeel is

de nabijheid van de Oude Kerk van Zeist, waarmee afspraken zijn gemaakt over gezamenlijk gebruik van de bijgebouwen en kerkruimte. Hiermee biedt de combinatie mogelijkheden die op de vorige locaties niet beschikbaar waren.

Hoewel IZB en GZB voortaan onder één dak zitten, is een fusie niet aan de orde. Van den Boogaart: 'We blijven afzonderlijke organisaties, met een eigen gezicht en een eigen werkwijze, op een plek waar we nauw samenwerken om zending in Nederland en wereldwijd een stap verder te helpen.'

Zet zaterdag 12 september alvast in uw agenda! Op die dag organiseren IZB en GZB de officiële open dag van het Huis van Zending. Iedereen is van harte welkom om een kijkje te komen nemen in de Arendsburg en zelf te ervaren wat deze nieuwe plek te bieden heeft.

Huis van Zending

THEO KRINS, HOOFD RELATIEBEHEER
EN FONDSENWERVING IZB

**'Geen baan, maar
een roeping'**

'Een andere wereld inderdaad. Maar ik heb me nog geen dag vreemdeling gevoeld.' Na veertig jaar actief te zijn geweest in de financiële sector gooide Theo Krins het roer om. Sinds maart 2026 is hij hoofd Relatie-beheer & Fondsenwerving bij de IZB.

'Hier is het allemaal heel inhoudelijk. Mensen zijn gedreven, werken vanuit de missie. Daar ben je het met elkaar over eens. De financiële wereld is veel platter. Je hebt een ander soort drive. Targets, resultaten, daar gaat het over.' Dat gold bijvoorbeeld voor zijn functie als salesmanager bij een middelgrote verzekeringsmaatschappij. Aan de andere kant was ook daar helder dat investeren in de relatie met financieel adviseurs heel belangrijk is.

Uiteraard kun je ook in de financiële wereld je christen-zijn uitdragen. 'Ook daar kun je gewoon jezelf zijn. Maar op de een of andere manier wordt er gewoon niet veel over het geloof gepraat, is mijn ervaring. Ik heb jarenlang met iemand samengewerkt voordat ik erachter kwam dat hij ook naar de kerk ging. Zelf heb ik er altijd zo transparant mogelijk over willen zijn. Authenticiteit is ontzettend belangrijk. Ik heb geleerd dat je soms moet uitleggen waarom je bepaalde keuzes maakt, waarom je iets wel of juist niet doet. Vaak krijg je dan ook mooie reacties. Dat gold ook voor mij als christen in de politiek. Ruim dertig jaar ben ik actief geweest binnen de ChristenUnie, onder meer als raadslid. Collega's en adviseurs die dat wisten, waren oprecht geïnteresseerd, ze wilden weten hoe ik in die rol dacht over bepaalde onderwerpen.'

Zachter

Theo Krins (61), vader van drie kinderen en opa van vijf kleinkinderen, is getrouwd met Marjan, die werkzaam is in de ouderenzorg. 'Ze is heel toegewijd, niet alleen beroepsmatig, maar ook richting de ouderen binnen de eigen familie. Ik ben ambitieus, zij is vooral zorgzaam. Mede door haar ben ik zachter geworden.'

Was werken in de financiële sector een jongensdroom? 'O nee. Ik wilde eigenlijk bij de marechaussee, maar dat werd het niet. Ik heb

de politiek overwogen, maar uiteindelijk ging ik werken bij de bank. Die wereld vond ik wel interessant. Mijn grootvader en twee ooms werkten er. En ik ben dus veertig jaar in die sector gebleven...'

Een boeiende werkomgeving, dat zeker. 'Met uitdagingen. Geld doet veel met mensen hoor, dat moet je niet onderschatten. Het kan leiden tot enorme hebzucht. Grote bedragen aan provisies, het ging in het verleden soms van kwaad tot erger. Geld op zich is niet fout. Maar het kan een aanjager zijn voor een bepaalde leefstijl. Een groter huis, een grotere auto. Luxe went. De economie van het genoeg komt dan onder druk te staan.'

Het ging hem allemaal meer en meer tegenstaan. 'Ik heb heel lang gezocht naar een gelegenheid om eruit te stappen. Ik heb op meerdere plekken gesolliciteerd, maar het leidde niet tot een concrete baan. Inmiddels had ik een eigen praktijk opgebouwd als zelfstandig business coach – die heb ik trouwens nog steeds.

“

Laten we het niet over de verschillen hebben, maar over wat ons bindt.”

Marjan zei op een gegeven moment: "Doe nou eens even niks." Dat was heel wijs. Als God echt wil dat ik een grote stap zet, dan komt het vanzelf.' Op een dag mailde een vriendin – de aanleiding was een opdracht die niet heel prettig was verlopen – dat ze sterk het geloof had dat God iets anders voor hem in petto had. Misschien op een ander terrein. Een half uur later had hij een gesprek met iemand van de IZB-leiding die hij kende. Het werd een zaak van bidden en rustig overdenken. Na nog twee gesprekken 'was er geen ontsnappen meer aan'.

Relaties

Hij is niet met de IZB opgegroeid. 'Ik kom uit een christelijk gereformeerd nest, op mijn 20e ben ik, doordat mijn ouders gingen verhuizen,

hervormd geworden.' Momenteel is hij bezig alle hoeken en gaten van de IZB te ontdekken. 'Verrassend om de volle breedte van het werk te zien, zo veelzijdig!' Dat de achterban zich kenmerkt door grote diversiteit is hem wel duidelijk geworden. 'Laten we het niet over de verschillen hebben, maar over wat ons bindt. Dat er een houding is van: kun je mij het vertrouwen geven om de IZB te laten doen wat ze denkt dat ze moet doen?'

Om duidelijk te maken dat verschillen er altijd zullen zijn: 'Je kinderen en kleinkinderen maken toch ook andere keuzes dan jij zelf? Het zou niet eerlijk zijn om het zo zwart-wit neer te leggen. De kerk is altijd in ontwikkeling.' Theo kijkt terug op een fijne start. Hij zit nog een beetje op een roze wolk. 'Het gaat niet om een baan, maar om een roeping!' Heeft hij meer met Relatiebeheer of met Fondsenwerving? 'Ik zie geen verschil. Voor de IZB is het belangrijk dat relaties ook financieel iets opleveren. Tegelijk zijn financiën afhankelijk van goede relaties. Ik vind het trouwens mooi dat in de naamgeving Relatiebeheer voorop staat. Dat is bewust gedaan, heb ik begrepen.'

Hij maakte nog net het staartje mee van Amersfoort als standplaats; in mei verhuisde het IZB-kantoor naar Zeist. 'Daar zag ik naar uit. Maar ik vind het eerlijk gezegd wel jammer dat we afscheid moesten nemen van de Amersfoortse binnenstad. Ik houd gewoon erg van de stad, ben opgegroeid in Utrecht. Aan de andere kant: het gebouw is maar bijzaak. Waar we ook werken, ik hoop dat we altijd een blik naar buiten zullen hebben.'

Hij houdt van fietsen maar de afstand van zijn woonplaats Gouda tot Zeist, 44 kilometer, is Theo iets te gortig. 'Misschien een enkele keer in de zomer.' Hij heeft een gewone fiets voor in de stad en een elektrische voor als hij tochten maakt, zo'n dertig tot vijftig kilometer, door de polder. Een andere hobby is wandelen. 'Dat doe ik met een goede vriend, om bij te praten. Momenteel zijn we bezig met het Grote Rivierenpad. Eerder liepen we het Trekvogelpad en het Pelgrimspad. Inmiddels hebben we in totaal bijna de duizend kilometer aangetikt.'

“

Geld doet veel met mensen, dat moet je niet onderschatten.”

Concorde

Verder is hij enthousiast vogelaar en fotograaf, ook in die combinatie. Onlangs heeft hij een nieuwe hobby ontwikkeld: Lego voor volwassenen. Met gepaste trots: 'Ik heb de Concorde gebouwd. De Notre Dame en de Eiffeltoren liggen nog te wachten. Het is een ontzettend goede therapie om even alles los te laten, ik geniet er erg van. En je ziet meteen resultaat – dat spreekt mij erg aan.' Een leuke bijkomstigheid is dat hij deze passie ook met sommige kleinkinderen (de oudste is 11) kan delen.

Tot slot wil Theo desgevraagd wel een guilty pleasure opbiechten: 'Ik ben een gadget-freak. Denk aan grappige gadgets zoals een weerstation met allerlei toeters en bellen, gewoon voor op mijn bureau.' Thuis wordt er op milde wijze de spot mee gedreven. 'Toen ik zestig werd hebben mijn kinderen een parodie gedaan waarbij de schijnwerpers gericht werden op alle pakketjes die bezorgd werden.' Hij heeft zich voorgenomen deze hobby te gaan afbouwen. Schuldbewust: 'Het is natuurlijk niet zo duurzaam...'

Zaterdag 14 november 2026

09:30 - 15:00 uur

De Oude Kerk, Zeist

Save the date

IZB-Toerustingsdag 2026

Thema: Metamorfose

over de geestelijke vorming van
nieuwe gelovigen

Een inspirerende dag vol missionaire toerusting, praktijkverhalen, workshops en ontmoeting. De bijeenkomst is **gratis toegankelijk**; wel wordt er een collecte gehouden.

Voor iedereen die betrokken is bij zending en evangelisatie. Neem vooral je team of kerkenraad mee!

Colofon

Tijding is een gratis uitgave van de IZB, vereniging voor zending in Nederland.

De IZB is actief binnen de Protestantse Kerk in Nederland en stimuleert, adviseert en ondersteunt gemeenten en gemeenteleden bij missionair werk. Meer info: www.izb.nl
Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding.

Adres

Utrechtseweg 139, 3702 AC Zeist
Tel. (085) 077 47 00, e-mail: info@izb.nl

Redactie

Afdeling Communicatie IZB:
Michaël Boon, Anneke Verhoeven, Nels Fahner
en Marieke Verkaik (secretariaat)

Opmaak

Ivar van Loen, www.ivarontwerpt.nl

Coverfoto

Wouter Muskee

Bankgegevens

IBAN: NL 26 RABO 0302 2061 91
BIC: RABONL2U

Steun zending in Nederland

De IZB is voor een groot deel afhankelijk van giften. Uw steun is daarom hard nodig!
Regel uw gift gemakkelijk via www.izb.nl of bel naar (085) 077 47 00.

Deel je geloof

